

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС

основного освітнього компонента

Психологія міжособистісної взаємодії
підготовки бакалаврів

спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»

Силабус освітнього компонента «Психологія міжособистісної взаємодії» підготовки бакалаврів, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес».

Розробник:

Коструба Наталія Сергіївна, професор кафедри загальної і клінічної психології, доктор психологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(підпис) (А. О. Бояр)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: д.псих.н., професор

Журавльова О.В.

© Коструба Н.С., 2024

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	підготовки бакалаврів, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»	Нормативна
Кількість годин/кредитів Денна <u>90/ 3</u>		Рік навчання <u>2025-2026</u>
		Семестр <u>4-ий</u>
		Лекції <u>14</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) <u>30</u> год.
		Самостійна робота <u>40</u> год.
	Консультації <u>6</u> год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладача

ППП Коструба Наталія Сергіївна

Науковий ступінь доктор психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада професор

Контактна інформація:

мобільний телефон +38066-939-58-98;

електронна адреса nataliia.kostruba@vnu.edu.ua

Дні занять <http://surl.li/shvned>

Консультації з освітнього компонента проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № Н- 51 (Центр ментального благополуччя). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курс «Психологія міжособистісної взаємодії» належить до циклу базового курсу загальноосвітньої підготовки бакалаврів. Вивчається у 4 семестрі, форма контролю – залік. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити (90 год.), з них: денна форма навчання – лекції 14 год., семінарські заняття 30 год., самостійна робота 46 год., консультації 6 год.

Курс спрямований на вивчення закономірностей формування особистості та її соціально-психологічного розвитку, особливостей групового та міжособистісного спілкування, розвиток навичок ефективної взаємодії та спілкування.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання курсу дисципліни «Психологія міжособистісної взаємодії» є формування у студентів-бакалаврів цілісної системи знань і вмінь, пов'язаних із теорією та практикою ефективної командної роботи, механізмами та методами успішної міжособистісної вербальної та невербальної комунікації.

Завдання курсу.

- формування компетентностей у галузі психології міжособистісних комунікацій;
- формування базової системи наукових знань з психології міжособистісної взаємодії, сучасних теорій і концепцій з психології спілкування;
- формування навичок психологічного аналізу проблем міжособистісної взаємодії, які є актуальними в сучасному суспільстві та виробництві;
- підвищення рівня психологічної компетентності студента щодо забезпечення конструктивної поведінки особистості та практичної готовності до аналізу ситуацій міжособистісної взаємодії та управління конфліктами.

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти

толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН31. Розуміти суть та види недоброчесної поведінки, ідентифікувати та нетолерувати її у академічному та позаакадемічному середовищах, дотримуватись норми доброчесності у навчально-науковій та професійній діяльності.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи і прийоми навчання	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Психологія міжособистісної взаємодії							
Тема 1. Вступ до психології міжособистісної взаємодії	10	2	4	4		Командно-орієнтоване навчання	i/tRat tests/10
Тема 2. Поняття та фактори успішної міжособистісної взаємодії.	13	2	4	6	1	Командно-орієнтоване навчання	i/tRat tests/10
Тема 3. Структура спілкування. Комунікаційні бар'єри.	13	2	4	6	1	Командно-орієнтоване навчання, тренінг	i/tRat tests/15
Тема 4. Ефекти соціальної перцепції в процесі міжособистісної взаємодії. Невербальне спілкування.	13	2	4	6	1	Командно-орієнтоване навчання, тренінг	i/tRat tests/15
Тема 5. Прийоми активного слухання, переконання та регуляції емоційної напруги.	13	2	4	6	1	Командно-орієнтоване навчання, тренінг	i/tRat tests/15
Тема 6. Психологія управління конфліктами. Ненасильницьке спілкування	13	2	4	6	1	Командно-орієнтоване навчання, тренінг	i/tRat tests/15
Тема 7. Переговори, фасилітація, посередництво та арбітраж. Принцип доброчесності у прийнятті рішень	15	2	6	6	1	Командно-орієнтоване навчання, розв'язування задач/кейсів	i/tRat tests/20
Загально за модуль	90	14	30	40	6		100
Загалом годин / балів	90	14	30	40	6		100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, i/tRat tests – індивідуальна готовність до командно орієнтованого навчання.

IV. Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1. Об'єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії

Тема 2. Забезпечення комунікаційного процесу.

Тема 3. Механізми конфлікту.

Тема 4. Первинна та вторинна психопрофілактика конфліктної поведінки.

Тема 5. Конфліктна особистість, типи конфліктних людей, фактори підвищеної конфліктності особистості.

Тема 6. Картографія як метод управління конфліктами.

Тема 7. Коучинг як спосіб управління та вирішення конфліктів у бізнес-сфері.

Тема 8. Тренінг конструктивної взаємодії в конфлікті.

V. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги до студента:

- обов'язкове відвідування занять;
- діяльність студентів під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання пропущених або непідготовлених (незадовільні оцінки) занять на

консультаціях;

Заборонено:

- пропуски занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- використання під час заняття мобільного телефону, планшета чи інших мобільних пристроїв (крім дозволу викладача у разі необхідності виконання окремих завдань, передбачених дисципліною);
- порушення дисципліни;
- копіювання та плагіат.

Відвідування занять дає можливість отримати заявлені цілісні, загальні та професійні компетентності, своєчасно та якісно виконувати завдання.

Для свідомого і систематичного засвоєння курсу необхідна систематична навчально-пізнавальна робота студентів у всіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного та підсумкового оцінювання. Аудиторні заняття в основному проводяться у формі командного навчання, а саме передкласні заходи, індивідуальні/командні тести на підтвердження готовності, уточнювальна сесія, сесія подання заявки та взаємне оцінювання.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Кількість балів за роботу з теоретичними роботами на прикладних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід до завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

V. Підсумковий контроль

Навчальним планом передбачено залік (4 семестр). Залік виставляється автоматично за результатами поточного контролю, якщо здобувачем виконано усі види передбачених робіт та одержано 60 або більше балів. Поточний контроль включає бали, набрані під час практичних занять.

Оцінювання роботи здобувачів освіти відбувається безпосередньо на занятті. Виконання завдань у межах командно-орієнтованого навчання та вирішення завдань/кейсів оцінюється у 10 балів. Активна участь у тренінгових вправах оцінюється у 5 балів. Студентів попереджають у якому форматі буде проходити практичне заняття. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів): 10 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. 7-9 балів – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у відповіді допущені незначні помилки. 5-6 балів –

завдання виконане, проте опис і обґрунтування містять помилки, не використана професійна термінологія, доповідь спрощена, 1-4 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки. 0 балів – завдання не виконане. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Ліквідація відбувається у формі письмового тесту, під час якого студентам пропонуються тестові завдання в обсязі 25 питань. Типи тестових завдань: з вибором однієї правильної відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; встановити відповідність запропонованих наборів тверджень; завдання на відтворення правильності відповіді (формулювань понять) по пам'яті; завдання відкритої форми, яке передбачає розгорнуту відповідь.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <http://surl.li/ddfha>).

VI. Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

VII. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VIII. Список рекомендованих джерел:

1. Arendt J. F. W., Pircher V.A., Kugler K. G. (2019). Mindfulness and Leadership: Communication as a Behavioral Correlate of Leader Mindfulness and Its Effect on Follower Satisfaction. *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00667>
2. Wrench J. S., Punyanunt-Carter N. M., Thweatt K. S. (2020). Interpersonal Communication: A Mindful Approach to Relationships. Open SUNY Textbooks. <https://milneopentextbooks.org/interpersonal-communication-a-mindful-approach-to-relationships/>
3. Meurs, E. van, Greve J. & Strauss B. (2022). Moving in the presence of others – a systematic review and meta-analysis on social facilitation, *International Review of Sport and Exercise Psychology*, <https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2111663>
4. Bennani A., Ahmadi b A., Channouf A., Boujraf S., Benzagmout M., Boussaoud D. (2023). Social facilitation and bilingual cognitive advantage: Bridging social psychology and psycholinguistics. *Heliyon*, 9. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e13239>
5. Cherkassky A. (2021). Psychological principles of communication in creating management teams. *Psychological Prospects Journal*, (37), 303–313. <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2021-37-303-313>
6. Interpersonal Communication: A First Look [https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/52575_Gamble_\(IC\)_Chapter_1.pdf](https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/52575_Gamble_(IC)_Chapter_1.pdf)
7. Khairulin , O. (2021). Psychological Aspects of Language Game as to Mean of Influence on Human Consciousness. *Psychological Prospects Journal*, (37), 256–269. <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2021-37-256-269>
8. Kostruba, N. S. (2020). Psychological features and significance of mass religious communications. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VIII (95), 239, 21-23. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2020-239VIII95-05>
9. Haidarravy, S., & Anshori, M. I. . (2023). Conflict Management: A Systematic Literature Review (SLR). *Indonesian Journal of Contemporary Multidisciplinary Research*, 2(4), 577–592. <https://doi.org/10.55927/modern.v2i4.4706>
10. Brykman, K. M., O'Neill, T. A. (2023). How conflict expressions affect recipients' conflict management behaviors, *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 174. <https://doi.org/10.1016/j.obhdp.2022.104208>
11. Wolderslund M, Waidtløw K, Kofoed P-E, Ammentorp J. (2023). Facilitators and Barriers to a Hospital-Based Communication Skills Training Programme: An Interview Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 20(6):4834. <https://doi.org/10.3390/ijerph20064834>
12. Mogeia T. (2023). Cross-Cultural Communication Barriers in Organizations. *CENDEKIA: Jurnal Ilmu Sosial, Bahasa Dan Pendidikan*, 3(2), 20–33. <https://doi.org/10.55606/cendekia.v3i2.951>
13. Bratchuk, H., & Smith, P. (2023). Overcoming of communication barriers in the classroom. *EIKI Journal of Effective Teaching Methods*, 1(1). <https://doi.org/10.59652/jetm.v1i1.6>
14. Norton, J. (2023). Soft approach in the hardest cases : Facilitative mediation in the Israeli-Palestinian conflict (Dissertation). Retrieved from <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-504728>
15. Classen J., Veia T., Kijima R., Yang-Yoshihara M. & Ariga S. (2023). Interactional role negotiation among co-facilitators in an online design workshop, *Classroom Discourse*. <https://doi.org/10.1080/19463014.2023.2240907>
16. Boothby E. J., G. Cooney, Schweitzer M. E. (2023). Embracing Complexity: A Review of Negotiation Research. *Annual Review of Psychology*, 74, 299-332. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-033020-014116>
17. Коструба, Н. С. (2020). Ефективні комунікації як засіб досягнення професійних цілей// Соціально-психологічна компетентність персоналу в сфері публічного управління : монографія за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 92-105. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18868>
18. Kostruba, N., & Kostruba, A. (2024). Social support as a factor of mental health in wartime conditions: Communication and interaction. *Scientific Studios on Social and Political Psychology*, 30(1), 39-45. <https://doi.org/10.61727/ssspj/1.2024.39>